

ACADEMICIANUL PETRE CONSTANTINESCU-IAȘI LA 80 de ANI

La 25 noiembrie 1972, acad. Petre Constantinescu-Iași, președintele Societății de științe istorice din R.S.România, a împlinit venerabila vîrstă de 80 de ani. Născut la Iași, în anul 1892, după terminarea studiilor liceale la școlile de veche tradiție ale acestui oraș, a urmat cursurile secției istorice a Universității ieșene, unde, alături de o temeinică pregătire în toate sectoarele istoriei, a manifestat o înclinare deosebită pentru studiul artei bizantine și a influențelor ei asupra artei românești și sud-slave. Rodul preocupărilor sale în aceste direcții — concretizate, începînd cu anul 1912, în articole cu conținut arheologic, publicate mai ales în „Albina” și în „Viața românească” — a fost teza de doctorat, pe care a susținut-o în anul 1925, obținînd men-

țiunea „magna cum laude“, *Narhexul în artele bizantină, sud-slave și română*, Iași, 1925.

De la trecerea examenului de licență pînă în 1926, a funcționat ca profesor de istorie la liceul din Birlad, unde a desfășurat o activitate susținută pe linia înnoirii modalităților metodice în învățămîntul istoriei, publicînd o serie de studii închinare învățămîntului și didacticii istoriei, printre care cel care propunea o nouă împărțire a istoriei românilor, *Caracterizarea și împărțirea istoriei românilor. O nouă concepție*, a marcat o dată deosebit de importantă în periodizarea pe criterii științifice a istoriei noastre — dintr-o perspectivă înnoitoare, luminată de învățătura marxist-leninistă.

În 1926 a fost numit profesor de istoria artelor la Universitatea din Iași, unde, pînă în anul 1935, a ținut cursuri de istoria artei bizantine și a influenței ei mai ales în țările noastre, a căror substanță a intrat în numeroasele studii publicate în această vreme.

Activitatea didactică și științifică a profesorului Petre Constantinescu-Iași s-a împletit cu o intensă muncă desfășurată pe tărîm social-politic. Ca luptător dîrz al frontului democrat și-a exprimat, fără sfială, convingerile sale, de pe pozițiile marxism-leninismului în presa democrată a vremii, a militat, neobosit în fruntea a numeroase organizații de masă legale conduse de P.C.R., devenind în 1933 președinte al Comitetului antifascist din România și membru al Comitetului Internațional Antifascist. Această activitate plină de abnegație, în slujba clasei muncitoare, a poporului român, i-a atras ura cercurilor reacționare care în 1935 i-au înscenat un proces, încheiat în 1936 cu condamnarea la temniță grea.

Au urmat ani de grele încercări, în timpul cărora prof. Petre Constantinescu-Iași, lipsit de libertate și de dreptul de a preda și studia, a rămas credincios convingerilor și idealurilor sale politice, continuînd să fie activ și dîrz, alături de fruntașii P.C.R. în închisori și lagăre de concentrare.

După eliberare, prof. P. Constantinescu-Iași și-a închinat întreaga putere de muncă, întreaga sa capacitate acelorasi țeluri înalte. Reluîndu-și activitatea didactică și științifică a deținut și o serie de funcții de răspundere în aparatul de stat: ministru al Informațiilor în guvernul condus de doctorul P. Groza, vicepreședinte al Prezidiului Marii Adunări Naționale, vicepreședinte al Prezidiului Academiei R.P. Române, ministru al Cultelor etc. Ca director al Institutului de istorie al Academiei și ca președinte al Secției de științe istorice al acestei înalte instituții de cultură, acad. P. Constantinescu-Iași a adus o deosebit de valoroasă contribuție la dezvoltarea istoriografiei marxiste din țara noastră, pe care a îmbogățit-o cu numeroase studii și lucrări.

În anul 1949, împreună cu alți istorici și filologi români, a întemeiat Societatea de științe istorice și filologice din România, al cărei conducător a fost încă de la început; iar când, în 1968, ca rezultat al dezvoltării luate de cele două secții ale ei, Societatea s-a scindat, acad. Petre Constantinescu-Iași a fost ales președinte al Societății de științe istorice pe care a condus-o cu dăruire, fără întrerupere, pînă în prezent. Înțelegînd în chipul cel mai larg și mai eficient rostul Societății, el i-a acordat o mare parte a activității sale. Ca om de știință, ca istoric marxist cu o îndelungată și bogată experiență, s-a preocupat în mod nemijlocit de orientarea și conținutul activității științifice a Societății, urmărind, încurajînd și stimulînd munca de cercetare a profesorilor de istorie.

În calitate de redactor responsabil al publicației Societății, *Studii și articole de istorie*, ajunsă azi la al XX-lea volum, a avut permanent în vedere îmbunătățirea conținutului ei, orientînd-o spre o problematică în același timp interesantă și utilă, la care a adus și o valoroasă contribuție personală prin numeroasele studii pe care le-a inserat.

Preocupat și de perfecționarea învățămîntului istoriei, acad. P. Constantinescu-Iași a luat inițiativa extinderii activității Societății prin programarea de noi forme, chemate să contribuie la creșterea nivelului de pregătire științifică și profesională a profesorilor de istorie din învățămîntul de cultură generală și liceal, la ridicarea nivelului lor ideologic și politic, în care scop au luat ființă, în anul 1968, cursurile de vară organizate pînă acum în fiecare an la Vălenii de Munte, Cluj, Piatra Neamț, Suceava și Constanța. De aceea cînd, în anul 1969, s-a înființat Uniunea Societăților științifice ale cadrelor didactice, ca o recunoaștere a rolului însemnat jucat pînă atunci în acest domeniu de preocupări, a fost ales președinte al Uniunii de care o conduce și în prezent.

De cîtă prețuire se bucură activitatea științifică, culturală și politică a acad. P. Constantinescu-Iași, desfășurată timp de peste șase decenii, se vede în cuvintele ce i-au fost adresate de Secretarul general al P.C.R. și Președintele Consiliului de Stat, tov. Nicolae Ceaușescu, cu ocazia solemnității decorării și din scrisoarea ce i-a fost adresată de Comitetul Executiv al Comitetului Central, al P.C.R., în care se spune: „Ne este plăcut să dăm expresie, cu acest prilej, aprecierii deosebite pe care partidul nostru o dă îndelungatei tale activități în mișcarea revoluționară din România, hotărîrii și pasiunii cu care te-ai consacrat slujirii înaltelor idealuri de libertate și progres ale poporului român, cauzei prosperității și propășirii patriei socialiste.“

Cu prilejul acestei aniversări, Societatea de științe istorice din R.S. România aduce președintelui ei un respectuos omagiu de recunoștință și de mulțumire pentru prețioasele îndrumări pe care neîntrerupt i le-a dat, pentru activitatea neobosită pe care a desfășurat-o în tot răstimpul de la înființarea ei și pînă azi și pentru prestigiul pe care prezența sa în fruntea ei i l-a adus, urîndu-i, din inimă, „La mulți ani!”